

Naročnina
Dnevna zbirka
za kraljevino Jugoslavijo
mesечно 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din
za inozemstvo
mesечно 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 480 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1. stopnja: 100 dinov
2. stopnja: 200 dinov
3. stopnja: 300 dinov
4. stopnja: 400 dinov
5. stopnja: 500 dinov
6. stopnja: 600 dinov
7. stopnja: 700 dinov
8. stopnja: 800 dinov
9. stopnja: 900 dinov
10. stopnja: 1000 dinov

Uredništvo je v Koparju, ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravitelstvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Koparju, ulici št. 6 III
račun: Ljubljana št. 10.050 in 10.345
za inostranstvo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Največji zločin boljševizma

I.

Otroci si vedno osvoje naša srca, zato ker so nedolžni. Kako bi tudi bilo mogoče ustavljati se čistim pogledom, katerih še ni omadeževalo življenje! Naj bodo modre ali temne oči, naivna zaupljivost, ki sije iz njih, spominja na nebo, ki jih je poslalo. Zato se ljubezen, ki jo imamo do otrok, podzavestno združuje s tihim spoštovanjem. Zdrava človeška narava nagonsko čuti zaslužen preletstvo, s katerim evangelij grozi onim, ki bi oskrnili otroško nedolžnost. Kako strašno razočaranje občutimo, ako odkrijemo pokvarjenost tam, kjer bi pred zbuženjem zlih nagonov morala snivati le čistost, zatopljen v lastni srečni svet ljubezni in otroškega paradiza. Boljševiška Rusija, ki nam na žalost nudi podobo tolikih grozot, je našemu veku prihranila najžalostnejšo in najstrašnejšo sliko, ki si jo le moremo misliti: Kalvarijo nedolžnih in pokvarjenost najmlajših.

Vsi, ki so v zadnjih letih prepotovali Rusijo in ki so imeli pogum in priliko, da si ogledajo še kaj več, kakor pa so jim navdušeni boljševiški voditelji ravno hoteli pokazati in naj se imenujejo Georges Duhamel, Luc Durtain, Géo London, Panait Istrati, Armen Ohanian, W. Brown, Hélène Gosset in drugi, sami časniki ali pisatelji, ki so obiskali Moskvo in Leningrad ter pokrajine notri do Kavkaza, vsi pripovedujejo o jatah zapuščenih otrok, ki nudijo tako žalosten in pretresljiv pogled, da potnika spreletava groza. Razcapani, napol nagi se potikajo brez cilja okrog po dvajset in trideset skupaj. V mrazu se stiskajo skupaj v kolčkah zavarovana zatišja, črna, uboga kepa premraženih bitij, iz katere se čujejo le mile prošnje na mimoidoče. Tople dni pa jih najdete posedati ob cestah pri raznih igrah na karte in marsikak mimoidoči se zgazga nad čudno zrelini kvantami in kletvinami, ki prihajajo iz njihovih ust. Prodajalka z živili odmakne za hip oči, a že ji zmanjka ena in druga stvar iz stolice. Naznani stražniku, toda mladi tatiči so se že razkropili kakor jata vrabcev, ako med nje vržete kamen. Prepuščeni samim sebi živijo od talvine in miloščine. Nedorasla dekleta spremljajo take tolpe in lahko si je misliti njih vlogo med pokvarjenimi fantiči.

Spočetka so boljševiki skušali utajiti to svojo nadlogo in sramoto. A uvideli so, da ne gre kar tako. Po sovjetskih časopisih so se javljali glasovi o strašni nadlogi nove Rusije, in celo o »sramoti« in »zločinu«. Celo komisar za ljudsko zdravje Semaško, se ni bal v »Izvestijah« (4. sept. 1925) napisati, da so »zapuščeni otroci živ očitke na vesti ruskega naroda«.

Zlo je gotovo veliko. Toda, kje so njegovi vzroki? Hočemo se zaenkrat vzdržati vsake lastne sodbe in nudimo podatke, kakor smo jih povzeli po izključno sovjetskih virih.

Znano je, da so boljševiki kot krivca radi zapuščenih otrok spočetka navajali prejšnji režim. Silina Zinovjeva je pogumno pisala, da je to dedščina kapitalistične družbe. To naj bi bil pojav, ki redno spremlja kapitalistični družabni red. Cinična agitatorica seveda ne doprinese za svoje trditve nobenega dokaza. Bodo pa vzroki za tolikšno množico zapuščenih otrok — Amerikane Breister jih ceni na 6 milijonov — dvojni: prvi so zunanji, drugi notranji. K zunanjim vzrokom moramo šteti vojno in pa strašno lakoto v letih 1921—1922.

Ko so l. 1916. Nemci zlomili rusko fronto, je moralo nenadno izprazniti zapadne province kakih 5 do 6 milijonov ljudi, ne da bi bili najmanj na beg pripravljeni. Kakor čreda živine je množica begala pred nemškimi regimenti, in izgubljala ter popuščala svoje otroke v strašni zmešnjavi. Te sirote so tvorile prvi kader »izgubljenih otrok«, katerih pozneje večina ni niti vedela, ne kje so doma, ne kdo so njihovi starši. Leta 1918. je Rusija definitivno izšla iz vojne, toda trpljenje otrok še ni bilo končano. Pričela se je krvava državljanska vojna med »belimi« in »rdečimi«, ki je imela fronto ob Volgi, na Uralu, Sibiriji in na Ukrajini. »Rdeči« so ostali zmagovalci, toda jate zapuščenih otrok so se pomnožile za nove stotisoče.

Strašna lakota v letu 1921—1922, ko je stradalo okrog 40 milijonov ljudi, je zelo razredčila vrste blodečih otrok, a dovedla jim je nove množice, katerim so za lakoto pomrli starši in hranitelji. Poročilo papeške pomožne akcije, ki je tedaj delovala v Rusiji, opisuje strašne prizore, kako so sestradani otroci pekli in jedli svoje tovariše, ubijali tudi odrasle in celo lastne starše. Dognjali so se najgusnejši čini, do katerih pripravi človeka le skrajna la-

Proti kalilcem miru na Balkanu

Atentati - delo makedonskimi ušči — Bolgarija obsoja terorizem — Temne sile na delu — Angleška in francoska demarša v Soliji

Belgrad, 13. marca. k. Ne samo po preiskavi naših oblasti in ugotovitvah mežane komisije, marveč tudi po priznanju samih krivcev je jasno in nedvomno dokazano, da so poslednji gnusni atentati na mirno prebivalstvo v Pirotu, Krivi Palanki in Strumici premišljeno delo revu' cionarne organizacije makedonskimi ušči. Takoj po prvem atentatu so glasila teh rušilcev sporazuma med slovanskimi narodi na Balkanu javno priznala, da je to njihovo delo in da mu bodo sledila še druga, da se na ta način »v Evropi čuje njihov protest«.

Evropa je ta njihov protest čula in ga ocenila, kakor taka nečloveška dejanja zasluži. Pisanje najuglednejših evropskih listov odločno obsoja ubijanje mirnih državljanov in večina od njih zahteva, da naj se s temi rušilci miru odločno razčisti. Če Bolgarija, ama ne more z njimi obračunati, potem je dolžnost civilizirane Evrope, da najde sredstva in načine, da bolgarski vladi pomaga pri iztrebitvi barbarizma in divjaštva, ker je to stalna ne-

varnost ne samo za mir na Balkanu, marveč v Evropi sploh.

Bolgarska vlada odklanja vsako zvezo z revolucionarnimi razbojniki. Zato Evropa in predvsem mi od nje pričakujemo, da bo to tudi dokazala s tem, da bo krivce, ki se nahajajo na njenem ozemlju, ostro kaznovala.

Nastane vprašanje, kdo plača te razbojniške čete, kdo jih podpira in podpira. Evropska javnost se mora brezdvomno tudi za to vprašanje zanimati in odločno nastopiti tudi proti onim temnim silam, ki tako razbojniško akcijo materijalno in moralno podpirajo, proti silam, katerim sporazum med obema sosednjimi slovanskimi državama na Balkanu ni po volji. Pisanje tujega časopisa da slutiti, kje so te temne sile. Evropsko časopisje zahteva, da se vsi krivci temeljito kaznujejo.

Belgrad, 13. marca. k. Povodom poslednjih atentatov v južni Srbiji je zelo zanimivo poročilo, katero prinaša »Giornale d'Italia« iz Sofije. V njem se pravi med drugim: »Poleg te epizode (umor Bundova in Dimitrijeva v

Sofiji) imamo v snočnem strašnem atentatu v Pirotu nov znak nadaljevanja teroristične makedonske aktivnosti v Jugoslaviji. Smatra se kot sigurno, da gre za makedonsko akcijo velikega stila, kateri bodo sledile še druge manifestacije«.

Kakor se vidi je bil »Giornale d'Italia« oziroma njegov informator v Sofiji zelo dobro poučen, zakaj kmalu nato, ko je prinesel ta list poročilo o atentatu v Pirotu, je sledil atentat v Krivi Palanki in Strumici. To so bile te »druge manifestacije«, ki jih je dobro informirani italijanski list že napovedal.

Bukarešt, 13. marca. n. »Adeverul« poroča, da je radi opetovanih bombnih atentatov bolgarskih komitašev v bolgarsko-jugoslovansko obmejnem ozemlju zelo verjetno, da bosta angleška in francoska vlada, pod katerih pokroviteljstvom so se sklenili pirotski in sofijski dogovori, vložili v Sofiji demaršo, da naj napravi konec makedonskim napadom. Prepričani sta, da se more ohraniti mir na Balkanu samo na ta način.

MacDonaldova zmaga v zbornici

Nezaupnica vladi odklonjena z večino nad 40 glasov

London, 13. marca. n. Na današnji seji poslanske zbornice se je razpravljalo o aktiviranem predlogu nezaupnice konservativcev, ki je naperjen proti izmikajoči se izjavi finančnega ministra Snowdena o odpravi ali nadaljnjem obstoju industrijske zaščitne carine. Kakor je bilo že predvideno, je bila ne-

zaupnica odklonjena z zadostno večino več kot 40 glasov, ker so se konservativci odpovedali splošni nezaupnici, kakor jo je zahteval MacDonald. Zmaga vlade je bila zvečer že popolnoma jasna, ko je zvečer voditelj liberalcev Samuel sporočil, da njegova stranka ne bo glasovala za nezaupnico.

Preobrat na londonski konferenci

Tard eu pride v London — Nadajna pogajanja bodo ugodna

London, 13. marca. n. Kriza, ki jo je večeraj zvečer napovedal Briand, davi pa angleški listi, je bila danes zvečer odpovedana, odnosno se je ublažila. Briand je izjavil danes na konferenci časnika, da z veseljem lahko pove časnika, da do dogodka, katere je pričakoval in ki bi imeli dati povod za njegove napovedane izjave, niso nastopili. On ne bo zapustil Londona, temveč bo s svojim

znanim dobrim razpoloženjem nadaljeval pogajanja, ki sedaj ne bodo težja, kakor na katerikoli konferenci. S Tardieuem se je dogovoril, da bo prišel koncem tedna v London, nakar bosta skupaj vodila pogajanja, ki bodo, kakor je predvideti, povsem ugodna. On in njegovi tovariši ne mislijo zapustiti Londona, dokler je kaj upanja, da se more z ostalimi državami skleniti konkretna pogodba.

Hindenburg podpisal Youngov načrt

Proglas na nemški narod — Pomisleki proti pogodbi s Poljsko

Berlin, 13. marca. n. Nemški državni svet je z 42 proti 5 glasovom odobril sprejem Youngovih zakonov in njihovo najnost v nemškem državnem zboru ter tudi brez ugovora potrdil likvidacijsko pogodbo s Poljsko s 35 proti 10 glasovom.

Berlin, 13. marca. n. Takoj po glasovanju v nemškem drž. svetu je državni kancler dr. Müller predložil Youngove zakone v podpis državnemu predsedniku Hindenburgu. Hindenburg je podpisal vse predložene dokumente, samo glede poljske pogodbe je za sedaj odgodil svoj podpis. V poučenih krogih se je govorilo o tem, da bi Hindenburg utegnil imeti proti podpisu poljske pogodbe gotove ustavne politične pomisleke o tem, ali se morejo zunanje politični zakoni in posebno poljska pogodba v državnem zboru sprejeti z navadno večino, ali pa če je potrebna kvalificirana dvetretjinska večina. Juristični strokovnjaki vlade so izjavili, da je zadostna enoslovna večina, ker zunanje politični zakoni ustave

nič ne spreminjajo. V ponedeljek bosta državni kancler in pravosodni minister ponovno razložila Hindenburgu poljsko pogodbo, vladni juristi pa mu bodo ponovno razložili vzroke, zakaj se po ustavi tudi poljski dogovor more sprejeti z enostavno večino. Hindenburg bo potem podpisal tudi dogovor s Poljsko, nakar se bo v smislu haških dogovorov lahko udeleženi vladam sporočila ratifikacija vseh dogovorov. Hindenburg je izdal na nemški narod proglas, da je s težkim, pa čvrstim srcem, po temeljiti, vestni proučitvi podpisal Youngove zakone. Kljub težkim bremenom, ki jih Youngovi zakoni za do 10 let nalogajo nemškemu narodu, je prišel do prepričanja, da pomeni Youngov načrt v primeri z Dawesovim načrtom zboljšanje in razbremenitev te gospodarski in politični napredek na težkem potu osvoboditve in obnove Nemčije. K odklonitvi Youngovih načrtov se iz čuta odgovornosti ni mogel odločiti, ker bi bile posledice za nemško gospodarstvo in nemške finance nedogledne.

kota, ko se v človeku vzbudi žival in ga požene s skrajno borbo v življenje.

Vojna in velika lakota je minula, a množice zapuščenih otrok so ostale in še bolj narasle. Rana na boljševiškem državnem imetizmu, ki ga razjeda kakor rak, mora imeti toraj še druge, notranje vzroke, ki jo hranijo. — N. Krupskaja, ki ima to prednost, da je vdova Leninova in sme zato marsikaj povedati, česar bi drugi ne smeli, piše: »Tri četrtine zapuščenih otrok niso posledica prejšnje, ampak sedanje revščine v Rusiji.« Na tem bo veliko resnice. Revščina v Rusiji zelo pomnožuje velika brezdelnost, ki vlada med delavstvom. Na tisoče mladih potepuhov, ki so preživeli življenje na ulici, ni mogoče vporabiti za

nobeno delo. Okrog njih se nabirajo vedno novi postopači, katerih so vsa mesta polna.

Razven tega prihaja vedno nov dotok iz dežele. Boljševiški listi neprestano poudarjajo, da je priseljavanje iz dežele v mesta vzrok tolikšne brezposelnosti. Resnica je, da mužik zapuščena zemlja. Neprstanemu privajanju davčnega vijaka na posedujoče sloye se je ruski kmet pričel izogibati na učinkovit, toda za državo usoden način: prekrizal je roke in dela toliko, da baš sam tesno izhaja. Zemlja je premalo obdelana in celo ona bajno rodovitna, mastna zemlja ne daje zadovoljive žetve. Kmečki otroci vhaajo v mesta, množe delavski proletarijat in pritiskajo mezde navzdol.

Toda še vse bolj kot brezposelnost in opu-

Staroslovenska pesem pri papeževi maši

Rim, 13. marca. r. Na dan sv. Jožefa dne 18. marca bo imel sv. oče sveto mašo v cerkvi sv. Petra. Pri sveti maši bodo peli staroslovenske cerkvene pesmi.

Svedski kralj pri papežu

Rim, 13. marca. r. Papež je sprejel v avdienci švedskega kralja Gustava. Sprejem se je vršil z vsemi ceremonijami, ki so običajni pri Vatikanu pri sprejemu katoliških suverenov. Papežev državni tajnik kardinal Paccelli je vrnil kralju Gustavu obisk ter se pri tej priliki zanimal za bolezen švedske kraljice.

Fuzija čl. bank

Praga, 13. marca. n. Na iniciativo finančnega ministra dr. Engliša se namerava izvesti fuzija češkoslovaških bank v velikem stilu, ki bo, če se posreči, ustvarila zavod, enako močen, kakor je Živnostenska banka ali Češka Union banka. — Spojiti se nameravajo Anglo-češkoslovaška banka, Praška kreditna banka in Češka trgovska banka, ki razpolagajo skupno z 250 milj. Kč glavnice. S to fuzijo bi se dosegla protitež proti dosedanjemu nadmočnemu položaju Živnostenske banke.

Reka - svobodna luka

Rim, 13. marca. n. V tukajšnjih dobrih formiranih krogih se čuje, da se bo 16. marca ob šestletnici aneksije Reke proglasilo mesto Reka in pristanišče ter vsa okolica do Sv. Ivana za svobodno pas.

Zvišani italijanski vojni in zračni proračun

Rim, 13. marca. AA. Zbornica je po govoru ministra vojske Gazzere odobrila proračun ministrstva vojske. Poslanci so priredili odposlanstvu oficirjev, ki so prisostvovali seji v loži za občinstvo viharne ovacije. Zatem je zbornica razpravljala o proračunu ministrstva za letalstvo. Poslanec Gray je zahteval primerno zvišanje izdatkov za letalstvo, kar je utemeljeval s tem, da posvečajo vse države letalstvu največjo skrb in da bodo bodoče vojne morda že odločene v prvih trenutkih potom odločilnih zračnih napadov.

Širanje kmečkega gospodarstva je kriza družine, ki strašno množi množice zapuščenih otrok. Lunačarski je priznal, da je propad družine glavni vzrok naraščanja zapuščenih otrok. Lahko si mislimo, da sto tisoč razporok samo v enem letu, kakor jih izkazujejo sovjeti, grozno ruši družinsko življenje naroda. In med njimi, ki se ne ločijo, koliko jih je, ki žive v pravem množičnem življenju! Lahko je razumeti, da otroci, rojeni iz takih zakonov, hitro spoznajo, da ni za nje mesta pri domačem ognjišču. Mali siromaki, ki prežgodej padejo iz negostoljubnega gnezda, započno na svojo roko bedno pot v svet, ker jim tisti, ki so jim dali življenje, niso oskrbeli tudi ljubeče in solnčne mladosti.

Naš zračni promet

Zagreb, 13. marca. r. V soboto 15. t. m. se otvoril zračni promet na progi Zagreb—Belgrad in Belgrad—Skoplje, 31. t. m. pa tudi proga Dunaj—Gradec—Zagreb. Dosedaj je določen vojni red samo za progo Zagreb—Belgrad—Skoplje, in sicer odpotujejo avijoni vsak dan razen nedelje. Odhod iz Belgrada v Zagreb je vsak dan ob pol 9, iz Zagreba v Belgrad ob 14. Odhod iz Belgrada v Skoplje ob pol 11 oziroma ob 8. Vozni red za progo Dunaj—Zagreb se bo določil pozneje. Cena enkratne vožnje Zagreb—Belgrad znaša 520 Din, za Belgrad—Skoplje pa 460 Din.

Državna pomoč vrbaške banovine

Belgrad, 13. marca. k. Finančni minister je odobril proračun ene najbolj siromašnih banovin v Jugoslaviji in sicer vrbaške banovine s središčem v Barjalu. To banovina, kakor znano, izvrsta predvsem dve veliki oblasti bivše Bosne in Hercegovine, namreč vrbaška in bihaška oblast. Njej pripadajo še nekateri okraji iz bivše travniške in tudanske oblasti. Ta banovina meri po površini 20.436 km² in ima 850.000 prebivalcev v glavnem siromašnega stanu, od katerih je 58% pravoslavni, 16% rimskih katolikov in 25% muslimanov.

Kakor se čuje, znaša proračun te banovine 73 milijonov Din, čeim znašajo dohodki le 28 milijonov Din. Na ta način je za kritje tega proračuna morala vlada odobriti 45 milijonov Din državne podpore. Z ozirom na veliko siromaštvo in zastoplost pokrajine je ta državna dotacija razumljiva. V banovini imajo danes skupno le 318 ljudskih šol in znaša analfabetizem 90% vsega prebivalstva. Imajo vsega skupaj 2 polni srednji šoli in dve nižji gimnaziji. Zato bo iz novega proračuna znaten del uporabljen za zgradbo novih poselnih ljudskih šol in sicer okoli 100 po številu.

Skrajno zanemarjene so v tej banovini tudi zdravstvene prilike. Predvsem je ta pokrajina legla tuberkuloze ter malarije. V desetih okrajih vlada epidemična sifilis. Bolne skoraj ni in stanje zdravstva je na najbolj primitivni stopnji.

Istotako je tudi promet zelo slabo urejen. Obstaja le par oblastnih cest in železnice skoraj ni. Reke so neregulirane.

Isto slabo stanje velja tudi za poljedelstvo: 90% kmetov se danes orje z lesenimi plugi. Industrije sploh ni. V kolikor so bili storjeni poskusi, se z ozirom na veliko konkurenco niso obnesli. Vsekakor je to ena najbolj zanemarjenih pokrajin in čakajo bansko upravo velike naloge.

Državna posop'a za pošne urade

Belgrad, 13. marca. k. V mnogih krajih manjka državnih poslopij za pošne in brzojavne urade ter se v ta namen vzamejo v najem privatne zgradbe pogosto za zelo visoke najemnine. Gradbeno ministrstvo je z ozirom na to sklenilo zgraditi čim večje število državnih poslopij v vseh mestih s tem, da bi se odplačala z najemninami, ki so se dosedaj plačevale. Številne občine so sprejele ta sklep gradbenega ministrstva z velikim zadovoljstvom na znanje in so ponudile brezplačne parcele za zgradbo državnih poštnih poslopij.

Za naše industrije

Belgrad, 13. marca. AA. Po obvestilu, ki ga je prejela centrala industrijskih korporacij, je g. finančni minister izdal odlok, s katerim oprošča sladkor, bencin in alkohol državne trošarine, če se uporabljajo za industrijske potrebe. Industrijska podjetja, ki se žele okoristiti s tem odlokom finanč. ministra, aorajo navedene predmete denaturirati s sredstvi, ki odgovarjajo njihovim industr. proizvodom.

Belgrad, 13. marca. AA. V sredo 9. aprila bo v prostorih belgrajske industrijske zbornice konferenca producentov ocetne kisline.

Vesti iz države

Belgrad, 13. marca. r. Z odlokom vojnega ministrstva se bo sprejelo v pomorsko podoficirsko šolo v Šibeniku 180 mladenčev iz meščanskih vrst in aktivne vojske.

Belgrad, 13. marca. AA. 14. t. m. bo imel glavni upravni odbor narodne banke sejo. Na razpravi bodo interna bančna vprašanja.

Osijek, 13. marca. r. Češkoslovaška tovarna za svilo je vložila pri mestni občini prošnjo za gradbeno dovoljenje. Z gradbo svoje tovarne bo pričela 17. t. m.

Veliki Bečkerek, 13. marca. r. Ravnateljstvo mestne policije je pozvalo vse gostilničarje, da naj odpuste iz službe vse natakariče prvke in blaginjarke v 3 dneh, sicer jih bo policija s silo odvedla na pristojna mesta. Ta korak utemeljuje policija s tem, da je bilo pri zadnjem zdravniškem pregledu teh nastavljen med 30 splošno bolnih 12.

Zagreb, 13. marca. r. Danes je saveški ban dr. Silović sprejel veliko število kmečkih deputacij iz vse banovine. Sprejel je tudi sestro Valerijo Perić, ki je prednica sester ki vrše službo v ženski kaznilnici na Savski cesti.

Dunaška vremenska napoved. Nestalno vreme. V južnih Alpah nekoliko boljše vreme. Zjutraj zmrznjeno. Tudi podnevi bo temperatura blizu ničle. Na gorah snežni viharji.

Poraz francoske opozicije

Proračun sprejet z veliko večino — Proračun znaša čez 50 milijard frankov

Pariz, 13. marca. d. Nocoj je zbornica sprejela s 420 proti 155 glasovom zakonski osnutek o brezplačnem pouku v srednjih šolah do 6. razreda. Zbornica je nato prešla k razpravi o poročilu finančnega odbora, ki odklanja kredite za novo ministrstvo in ki omejuje število članov kabineta na 25. Tardieu je stavil vprašanje zaupnice, ki mu jo je zbornica odobrila s 320 proti 260 glasovom. S tem je bil odklonjen predlog finančnega odbora. Davi ob 8 je zbornica, ker so seje parlamenta permanentne, nadaljevala razpravo o finančnem zakonu.

Zanimivo je namreč dejstvo, da ima opozicija v finančnem odboru večino. Socialisti in radikali so z omenjenim predlogom, ki je vsekakor popularen, upali, da vržejo Tardieujev kabinet. Zaupnica, ki jo je zbornica izglasovala Tardieuju, pomeni vsekakor veliko zmago vladne desnice.

Pač pa je vlada tekem viharne noči doživela dve drugi neprijetnosti. Za predsednika penzijske komisije je bil namreč izvoljen Tardieujev osebni sovražnik, radikalni poslanec Mielliet, ki se je v zadnji volivni kampanji na volivnem shodu v Belletu celo osebno spoprijel s Tardieujem in mu razbil očala. V komisijo za trgovinsko mornarico pa je bil izvoljen za predsednika socialist Tasso. Tudi v senatu vre proti Tardieuju. Tam je demokratska levica izvolila za svojega predsednika senatorja Steega, bivšega protikandidata za ministrsko predsedništvo.

Pariz, 13. marca. n. Poslanska zbornica je po 25 ur trajajoči seji, ki je trajala z majhnimi presledki od 9 zjutraj večeraj do danes dopoldne do 10, po burni debati in hrupnih prizorih sprejela državni proračun za l. 1930-31 s 476 proti 112 glasovom. Proti proračunu so glasovali samo socialisti in komunisti. Da je meščanska levica glasovala za proračun, ima svoj vzrok v tem, da je bila Tardieujeva vlada po Cheronovih neuspehih prisiljena, sprejeti proračun v obliki, kakor jo je določila levica v finalni komisiji. V sedaj sprejeti končni veljavni obliki znašajo dohodki proračuna 50.4 milijarde, izdatki pa 50.2 milijarde, tako da znaša prebitok 200 milijonov frankov.

„Pohod mučenikov“

Kako je Gandhi začel svojo romarsko pot do morske obali — Demonstracije v Kalkuti in Bombaju

London, 13. marca. Mahatma Gandhi je zapustil svoj samostan v Satyagrabi na griču 4 kilometre daleč od Ahmedabada rano v jutro dne 12. t. m. Zdaj koraka v smeri proti Jalalpuru na bregu zaliva Cambay, kjer hoče izvršiti simboličen ritus, kateri naj bi pomenil začetek neodvisnosti Indije. Že več dni se je zbiralo v Ahmedabadu na tisoče pristašev Gandhija, da se priključijo njegovemu »pohodu mučenikov«. Angleška oblast je zato Gandhija pozvala, da naj svojo pot izpremeni v toliko, da ne bo šel siozi mesto. Gandhi je odgovoril, da je tako itak že sklenil sam, da se ne bi prelivala kri. Zato je mesto obšel, koraj ajče čez most pri Sabarmatiju, in se zdaj pomika po cesti, ki vadi v Barodo. Preden se je Gandhi s svojimi učenci podal na pot, se je pred samostanom dvignila rdeče-zeleno-bela zastava neodvisne Indije. Nato so Gandhi in njegovi učenci poklekli in naglas storili obljubo, da jih bo le smrt mogla zaustaviti na poti k svobodi in neodvisnosti indijske domovine. »Če bi imel jaz na razpolago sedemdeset lakas rupij (okoli 150 milijonov dinarjev), bi lahko obljubil takojšnje uresničenje neodvisnosti Indije. Toda mi se bomo borili samo s silo svoje volje in s svojimi žrtvami. Četudi bo ta borba dolga, bo ovenčana končno z zmago.«

Pred par dnevi je bila v samostanu v Satyagrabi izbruhnila epidemija črnih koz. Več kot 40 učencev je zbolelo, trije mladi fantje so umrli, ker niso poklicali zdravnika. Gandhi je namreč izjavil, da naj se volja Boga ne skuša preprečiti po človeškem vmešavanju. Mrtvece so v navzočnosti velike množice ljudstva pokopali. Gandhi pa je imel govor, v katerem je med drugim dejal, da »nas smrt treh otrok ne sme uplašiti, ko bo borba za neodvisnost zahtevala mogoče tisoče in sto tisoče žrtev.« Jaz sem prepričan, da nam je Bog v svoji neskončni modrosti hotel dati vizijo smrti, da naša srca in voljo še bolj utrdi.«

Grozovitosti boljševikov

Varšava, 13. marca. »Express Portany« poroča, da so boljševiki v cerkvi v Slobodki prišli ondodnega župnika in ga v cerkvi sami pred ikonostasom obesili na veliki luster.

Newyork, 13. marca. Znani ugledni žurnalst dr. Walsh, ki se je pravkar vrnil iz Rusije, poroča o strašnih grozovitostih, ki jih počenjajo boljševiki v Moskvi sami. Trdi, da so v zadnjih mesecih ubili okoli 600 duhovnikov. Duhovnike, ki so v ječah, živinsko mučijo.

Dr. Walsh pripoveduje med drugimi primeri enega iz Harkova, kjer so nekega duhovnika slekli do golega, zvezali, polili z vodo in ga pustili tako zmrzniti. Druge duhovnike so pobesili.

Med šolsko mladino kroži na milijone brošur, v katerih se Bog, svetniki, vera in cerkev grdijo na satansk in najbolj gnusen način in z najnesramnejšimi podobami.

Pariz, 13. marca. »Paris Midi« objavlja vsebino nekaterih dokumentov, ki jih ima škof d'Herbigny in v katerih so posvedočene nezasiščane grozovitosti boljševikov ter grdenja cerkve.

London, 13. marca. Minister Henderson je, prisiljen po javnem mnenju, predložil nižji zbornici velik aktovski material o sovjetski

Južni Franciji grozi nova poplava

Pariz, 13. marca. n. Nova povodenj v zapadnih Pirenejih je postala zopet opasna. V Toulousu so poplavljeni vse ulice spodnjega mesta. V Salles de Bearnu stoji voda 3 m visoko, v Auchu pa 4 m, čeim dolnji tek reke Adour resno ogroža mesto Bayonne. Prestojni darovi za poplavljenice so že dosegli 11 milijonov frankov.

nec Mielliet, ki se je v zadnji volivni kampanji na volivnem shodu v Belletu celo osebno spoprijel s Tardieujem in mu razbil očala. V komisijo za trgovinsko mornarico pa je bil izvoljen za predsednika socialist Tasso. Tudi v senatu vre proti Tardieuju. Tam je demokratska levica izvolila za svojega predsednika senatorja Steega, bivšega protikandidata za ministrsko predsedništvo.

Pariz, 13. marca. n. Poslanska zbornica je po 25 ur trajajoči seji, ki je trajala z majhnimi presledki od 9 zjutraj večeraj do danes dopoldne do 10, po burni debati in hrupnih prizorih sprejela državni proračun za l. 1930-31 s 476 proti 112 glasovom. Proti proračunu so glasovali samo socialisti in komunisti. Da je meščanska levica glasovala za proračun, ima svoj vzrok v tem, da je bila Tardieujeva vlada po Cheronovih neuspehih prisiljena, sprejeti proračun v obliki, kakor jo je določila levica v finalni komisiji. V sedaj sprejeti končni veljavni obliki znašajo dohodki proračuna 50.4 milijarde, izdatki pa 50.2 milijarde, tako da znaša prebitok 200 milijonov frankov.

V Titagarku pri Kalkuti je prišlo do nemirov, ker je policija zaprla župana v Kalkuti dr. Sengutta. 30.000 predilniških delavcev štrajka. Ko je policija neko agitatorico aretirala, jo je množica napadla. Policija se je zatekla v bližnjo stražnico, ki jo je množica začela bov bardirati s kamenjem. Več ko 5000 ljudi je skušalo stražnico naskočiti, da agitatorico, ki jo je bila policija vzela s seboj, osvoboditi. Toda 12 policistov pod poveljstvom dveh indskih inspektorjev je, izpavši iz stražnice, množico z gclimi sabljami razpršila.

V Bombaju so nacionalisti začetek Gandhijevega pohoda v Jalalpur proslavili z demonstracijskim pohodom po mestu. Demonstranti so razbili šipe na poslopju lista »Times of India« ter na nekaterih trgovinah. Obenem se je podalo par sto dijakov pred mestno išo, da strgajo okraske, ki jih je napravila mestna uprava, da počasti guvernerja, kateremu je župan istega večera priredil banket. Policija je dijake takoj razgnala.

London, 13. marca. n. Na svojem pohodu v šolsko kollino je Gandhi včeraj dosegel aj Asiali, kjer je v daljšem govoru izjavil, da se davek na sol pobira tajno in da ni nič drugega kakor tatvina. Pri odstranitvi tega davka se mora narod pripraviti na najhujše, celo na smrt. Njegov tovariš Patel je bil aretiran, ker je to izrekel javno in bo morda tudi on (Gandhi) aretiran.

London, 13. marca. n. V bližini Bombaya je prišlo danes do spopadov med stavkajočimi železnimi delavci in policijo. Pri tem je bilo ranjenih 50 delavcev in dva policista. Več voditeljev delavcev je bilo aretiranih. Po vesteh iz Lahore so tam odkrili daleč razpleteno zaroto, ki nje s silo odstraniti anglesko madvlado. Angleške oblasti so o zaroti zvedele o nekem ujetniku, ki je bil preu aretiran kot voditelj, nekega a enata in ki je ba je udeležen tudi pri lanskem atentatu na podkralja.

postavljajo glede cerkve. Priznava, da postava o verskih združenjih versko življenje silno stesnjuje in ovira. Verska združenja nimajo značaja juridične osebnosti. Uporaba cerkve je odvisna od lokalne oblasti, ki jo vsak čas lahko zapre. Verska združenja se ne smejo udeleževati nikjer in na nobenem področju razum v cerkvi sami in izključno za bogoslužne namene, so pa tudi tu pod vedno kontrolo. Verska prosveta ali kakršnokoli udeleževanje v imenu vere je izven cerkve popolnoma izključeno. Do 18. leta sploh nihče ne sme biti član bogoslužnega udruženja.

Moskva, 13. marca. r. Antireligiozna kampanja v sovjetski Rusiji traja dalje. Sovjetski tisk prinaša članke proti veri in centralni organ komunistične stranke se trudi, da dokaže, da je papeževa križarska vojna proti sovjetom v zvezi z ofenzivo ameriških magnatov proti sovjetski nafti.

Protest katoliške Irske

Pariz, 13. marca. AA. »Havas« poroča iz Dublina, da je senat svobodne irske države soglasno sprejel resolucijo, v kateri protestira proti verskim preganjanjem v Sovjetski Rusiji.

Veljarska tatvina

London, 13. marca. AA. Gospej Wilson Filmer, hčerki lorda Queenborougha, so neznan tatovi ukradli za 12.000 funtov šterlingov dragocenosti.

Bukarešt, 13. marca. r. Notranji minister dr. Vajda Vojvod se je vrnil po daljšem bivanju na meji do Brašove. V vseh krajih so mu bile prirejene prisrčne ovacije.

Kritika parlamentarizma v Poljski

Varšava, 13. marca. AA. »Pate« poroča: Predsednik poljske vlade g. Martens je imel v senatu govor o krizi parlamentarizma. Parlamentarizem kaže povsod znake nezadovoljanja in ni več primeren osnovni sistem upravljanja modernih držav. Izjemo tvorijo morda samo parlamentarizem v Angliji. Parlamentarizem ima po mnenju g. Martensa tri elementarne hibe:

1. občutek imunitete, ki prevladuje mišljenje poslancev.
2. misel nadzorstva nad delom vlade, in
3. dnevalne poslenice, ki jih dvigajo avtomatično in ne na podlagi opravljenega dela. Politična odgovornost poslancev je postala iluzorna zlasti na podlagi sistema list, ki je tudi na Poljskem v veljavi. Stari rutinirani parlamentarci pograbijo oblast v svoje roke in velika večina poslancev postane priprosta masa, ki gre za svojimi voditelji. Ker so sedaj gospodarska vprašanja v ospredju, je parlamentarizem zategadelj postal okoren in ni več sposoben reševati aktualna vprašanja. Martens smatra, da gre za znake bolezni in ne za dekadenco parlamentarizma. Mnenja je, da je mogoče to bolezen ozdraviti ako se parlamentarizmu odvzamemo gotove prevelike pravice, in da pride uprava države na vlado. Šef države je v današnjih razmerah samo fiktiven. Stvarno nima nobene ingerence nad delom vlade. Ako hočemo te bolezne znake odstraniti, moramo prisoditi šefu države, da imenuje vlado, ki naj z njo dela parlament Martens smatra, da bi morala vlada polagati letne obvezne o svojem delu in da se pri proračunski debati razpravlja o bodočem delu. Naposled je Martens izrazil nado, da se Poljska ne bo več vrnila k parlamentarizmu, ki je bolan, marveč, da bo skušala najti novi in izboljšani parlamentarni sistem.

New-York proti komunistom

Newyork, 13. marca. r. Newyorška policija je predložila 12 velikim industrijskim podjetjem listo imen več sto komunistov, ki bodo vsi odpušteni iz službe. Na ta način se je pričela v Newyorku ostra borba proti komunistom.

Turki vabijo Schachta

Berlin, 13. marca. n. Iz Angore se poroča, da bo turška vlada povabila dr. Schachta k sodelovanju pri organizaciji nove turške narodne banke. Do sedaj je to povabilo odklanjal, ker kot predsednik nemške državne banke za to ni imel časa.

Leta'ec Barker smrtno ponesrečil

Newyork, 13. marca. n. Odlični kanadski vojni letalec William Georg Barker, ki je v svetovni vojni razbil 52 nemških letal, se je smrtno ponesrečil na letališču v Ottavi, ko je poskušal novo prometno letalo. Barker je bil takoj mrtev.

Krvav spopad v Sahari

Rim, 13. marca. r. »Agenzia Stefania« objavila službeno poročilo, da je v saharški puščavi nedaleč od Zelle prišlo do spopada med italijansko vojsko četo in karavano, katero je vodil vodja tripolitijskih vstajev Sulejman en Nasser. Pri tej borbi je zgubil življenje Sulejman in njegov sin. Vsa karavana je bila zaplenjena, med drugim je bilo 22 pušk.

Ladja zgorela

Colombo, 13. marca. AA. Na parniku »Commorin«, ki ima 15.132 ton in ki je bil zasidran v pristanišču, je izbruhnil požar. Posadka in potniki so ostali nepoškodovani. — Ladja je bila na poti v Avstralijo.

Shakespeareov „Vihar“

Snočna premiera Shakespeareovega »Vihara« je dosegla odlični uspeh; zlasti uvodni prizor lahko imenujemo višek dosedanje naše umetnosti v skupni igri. Ta uspeh je posebno razveselil, je bila ta predstava tudi stola režija g. prof. O. Šesta, ki je vodil tudi vse Shakespeareove igre. Občinstvo je režiserja in igravce navdušeno pozdravljalo. Posebej so počastili igravci svojega režiserja, ki je prejel mnogo priznanja in darov. O prireditvi spregovorimo še jutri.

Sah. turnir za prvenstvo Ljubljane

Po presledku več let se je končno letos posrečilo našim šahovskim delavcem organizirati prvenstveni turnir najmočnejših ljubljanskih šahistov. Včeraj se je turnir otvoril in je udeležba sledeča: 1. Erker, 2. Rupnik, 3. Furlani, 4. prof. Šimbrek, 5. Zidan, 6. Bajec, 7. Hren, 8. Julij Gabrovšek, 9. Cibic, 10. Ciril Vidmar, 11. Kavešič, 12. Ludovik Gabrovšek, 13. Milan Vidmar jun., 14. Vogelnik. Razen igr. Tekavčiča so med udeleženci vsi najboljši igralci ljubljane. Prvo kolo se je igralo v znamenju ostrih in ogorčenih borb. Najhitrejša je bila odločitev v partiji Cibic-Bajec. Prvak šahovskega kluba »Triglav« Bajec je po nepotrebnem začel kmalu v matno pozicijo. Vogelnik je v strahu pred remijem v Aljehinovi otvoritvi preveč forsiral igro proti Erkerju in začel v neugoden položaj. Partija je bila prekinjena v docela nejasni poziciji. Med Furlanim in L. Gabrovškom se je razvila silno ostra in zanimiva igra iz italijan. otvoritve. Furlani je prežgodal forsiral napad in je v srednji igri začel v obupno pozicijo in izgubil. Ta partija je za končni placement silno važna. Profesor Šimbrek je bil zgodaj nadigran od Kavešiča in stoji ob prekinitvi slabše. Zidan in Ciril Vidmar sta prekinila igro v enakih pozicijah. Hren je zmagal nad Julijem Gabrovškom, ki je igral preveč previdno. Med Rupnikom in Milanom Vidmarjem se je po španski otvoritvi razvila na ntereantnejša partija prvega kola. Vidmar ima lep napad na kraljevskem krilu, vendar je bila partija v izravnanih pozicijah prekinjena. Prihodnje II. kolo se igra v soboto ob 8 zvečer v igralnici kavarne »Emona«. Kibici dobrodošli.